

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 82)

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/325)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342/2504

3.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

11726 Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1320/1049

4.3.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 11.2.1998 tarihinde kararlaştırılan "Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

GEREKÇE

Birleşmiş Milletler (BM) Teşkilâtı, kuruluşundan itibaren kadın konusu ile yakından ilgilenmiştir. Bugüne kadar BM tarafından dört defa Dünya Kadın Konferansı düzenlenmesi bu ilginin göstergesidir. 1980 yılında imzaya açılarak 1981 yılında yürürlüğe giren BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) bu ilginin bir diğer kanıtıdır.

Sözleşme, kadının statüsünün dünya çapında güçlenmesi yönünde sarfedilen temel bir gayret olarak mütalaa edilmektedir.

Türkiye, anılan Sözleşmeyi 1985 yılında imzalamış ve CEDAW İlkemiz açısından 19 Ocak 1986'da yürürlüğe girmiştir.

Sözleşmenin uygulanmasının denetim organı olan CEDAW Komitesinde Türkiye halen bir uzmanla temsil edilmekte ve Komite çalışmalarına aktif olarak katılmaktadır. Bu çerçevede Türkiye, geçtiğimiz sene CEDAW'ın İlkemizde uygulanmasına ilişkin 2 ve 3 üncü raporunu başarıyla sunmuştur.

CEDAW, BM sisteminde Çocuk Hakları Sözleşmesinden sonra hemen hemen en geniş katılımı sözleşmeyi oluşturmaktadır. Sözleşmeye taraf BM üye devletlerinin sayısı arttıkça, Sözleşmenin denetim organı olan Komitenin de iş yükü bariz bir şekilde ağırlaşmaktadır. Öte yandan, 1996'da düzenlenen IV. Dünya Kadın Konferansı, Komitenin sorumluluk ve yetkilerini genişletmiş, ayrıca Komiteyi ayrımcılığa karşı BM'ye bireysel başvuru mekanizmasını ihdas edecek bir İhtiyari Protokol'ü hazırlamakla da görevlendirmiştir. Bu koşullarda Komitenin yıllık toplantı süresinin, Sözleşmenin değiştirilen 20 nci maddesinin 1 inci paragrafında olduğu üzere, iki hafta ile sınırlandırılması, Komitenin giderek artan iş yükünün altından kalkamaması sonucunu doğurmakta, Komitede ele alınan Taraf Devletlerin Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin ulusal raporlarında önemli bir birikmeye neden olmaktadır.

Yukarıdaki gerekçelerle, CEDAW'ın 20 nci maddesinin 1 inci paragrafının "her yıl toplanır" şeklinde değiştirilmesi, Komite çalışmalarına akıcılık kazandıracaktır. Sözleşmeye taraf olan ve adı geçen Komitede temsil edilen Türkiye, sözkonusu değişikliği kadınlara karşı ayrımcılığın önlenmesi için BM'de sürdürülen gayretler açısından çok yararlı add ederek onaylamıştır. Değişikliğin biran önce yürürlüğe girmesi, Sözleşme denetim organında halen karşılaşılan engellerin giderilmesinde önemli bir etken olacaktır.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Komisyonu
Esas No. : 1/325
Karar No. : 8

2.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20 nci Yasama Döneminde, Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan "Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı", 18.4.1999 tarihinde yapılan Milletvekili Erken Genel Seçimleri sonrasında 20 nci Yasama Döneminin sona ermesi ile hükümsüz sayılmıştır. Kurulan 57 nci Hükümet, Tasarının İhtizüğün 77 nci maddesi uyarınca yenilenmesini kararlaştırmış ve sözkonusu Tasarı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 17.6.1999 tarihinde Tali Komisyon olarak Komisyonumuza, Esas Komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuz 1.7.1999 tarihinde yaptığı 3 üncü birleşiminde Başbakanlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik ve Dışişleri Bakanlıkları ile Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılmalarıyla Tasarıyı inceleyip görüşmüştür.

Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) Birleşmiş Milletler üye devletlerinin sayısının artması nedeniyle, Sözleşmenin denetim organı olan Komitenin de iş yükü-

künü artırmıştır. Komitenin yıllık toplantı süresinin, sözleşmenin değiştirilen 20 nci maddesinin 1 inci paragrafında belirtilen "iki hafta" ile sınırlandırılması, Komitenin işyükünün yoğunlaşması nedeniyle taraf devletlerin Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin ulusal raporların birikimine neden olmaktadır. Bu gerekçelerle CEDAW'nın 20 nci maddesinin 1 inci paragrafının onbeş günlük (iki hafta) sürenin kaldırılarak, "her yıl toplanır" şeklinde değiştirilmesini, Komitede temsil edilen Ülkemiz de onaylamıştır.

Tasarı ile;

11 Haziran 1985 tarihli ve 3232 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan "Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)"nin 20 nci maddesinin 1 inci paragrafında yapılan değişikliğin onaylanması uygun bulunmaktadır.

Tasarının 1 inci maddesi ile yürürlüğe ilişkin 2 ve yürütmeye ilişkin 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere arz olunur.

Başkan	Sözcü
<i>Ertuğrul Kumcuoğlu</i>	<i>Ali Emre Kocaoğlu</i>
Aydın	İstanbul
Kâtip	Üye
<i>Sebahat Vardar</i>	<i>Yakup Budak</i>
Bilecik	Adana
Üye	Üye
<i>Mahfuz Güler</i>	<i>Mustafa Karşlıoğlu</i>
Bingöl	Bolu
Üye	Üye
<i>Ersoy Özcan</i>	<i>Melek Denli Karaca</i>
Bolu	Çorum
Üye	Üye
<i>Ali Ahmet Ertürk</i>	<i>Hakkı Oğuz Aykut</i>
Edirne	Hatay
Üye	Üye
<i>Ali Güner</i>	<i>Doğan Baran</i>
Iğdır	Niğde
Üye	Üye
<i>Mehmet Said Değer</i>	<i>Ahmet Zamantılı</i>
Şırnak	Tekirdağ
Üye	Üye
<i>Reşat Doğru</i>	<i>Ali Kemal Başaran</i>
Tokat	Trabzon
Üye	Üye
<i>Mustafa Niyazi Yanmaz</i>	<i>Mesut Türker</i>
Şanlıurfa	Yozgat

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN
KADINLARA KARŞI HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ SÖZLEŞMESİNDE
YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 11325
Karar No. : 53

20.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 20.7.1999 tarihli 8 inci birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ile Kadının Statüsü ve Sorunlarından Sorumlu Devlet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görülmüştür.

Türkiye'nin 1985 yılında imzaladığı, kadının statüsünün dünya çapında güçlenmesini amaçlayan Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinde, üye devletlerin sayılarının artmasıyla, denetim organı olan Komitenin işyükünün de artması nedeniyle yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiş ve Tasarı kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Kâmrân İnan</i>	<i>B. Suat Çağlayan</i>	<i>Mehmet Kaya</i>
Van	İzmir	Kahramanmaraş
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Tekin</i>	<i>Miğdat Kayayerli</i>	<i>Nesrin Ünal</i>
Adana	Afyon	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Teoman Özalp</i>	<i>Hasan Erçelebi</i>	<i>Mahmut Erdir</i>
Bursa	Denizli	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
<i>M. Bedri İncetahtacı</i>	<i>Mustafa Yaman</i>	<i>Hâseyin Kansu</i>
Gaziantep	Giresun	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Rahmi Sezgin</i>	<i>Cevdet Akçalı</i>	<i>Basri Coşkun</i>
İzmir	Kütahya	Malatya
Üye	Üye	
<i>M. Necati Çetinkaya</i>	<i>Birol Büyükköztürk</i>	
Manisa	Osmaniye	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

KADINLARA KARŞI HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ SÖZLEŞMESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 11 Haziran 1985 tarihli ve 3232 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan "Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)"nin 20 nci maddesinin 1 inci paragrafında yapılan değişikliğin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

A. Mesut Yılmaz

Başbakan

Dev. Bakanı ve Başb. Yard.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Gürel

Devlet Bakanı

Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

M. Batallı

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Ulaştırma Bakanı V.

R. Serdaroğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Erstümer

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

KADINLARA KARŞI HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ SÖZLEŞMESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yard.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı V.

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Andıcan

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı V.

E. Aşık

Devlet Bakanı

E. Aşık

Devlet Bakanı

H. Gemici

Adalet Bakanı

O. Sungurlu

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

M. Taşar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı

İ. Talay

Orman Bakanı

E. Taranoğlu

KADINLARA KARŞI HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ SÖZLEŞMESİNİN
20 NCI MADDESİ İ İNCİ PARAGRAFI ÇERÇEVESİNDE YAPILACAK DEĞİŞİKLİK

“Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi”ne taraf olan devletler,

Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinin 20 nci maddesinin 1 inci paragrafının (“Komite işbu Sözleşmenin 18 inci maddesi uyarınca sunulan raporları incelemek üzere normal olarak senede bir kere ve azami iki hafta süre için toplanacaktır”) aşağıdaki şekilde değiştirilmesine karar vermişlerdir :

“Komite, işbu Sözleşmenin 18 inci maddesine uygun olarak, taraf devletlerin ülke raporlarını incelemek üzere yılda bir kez olağan olarak toplanacaktır.

Komitenin toplantı süreleri, mevcut Sözleşmeye taraf olan devletlerin yapacakları toplantıda belirtenecek ve Genel Kurul tarafından da onaylanacaktır.”

